

Kaderstellend document Loopbaan & Burgerschap Wellantcollege mbo 2012-2013

Inhoudsopgave

1. Inleiding.....	1
2. Kwalificatie-eisen	2
3. Inspanningseisen deelnemer	2
4. Onderwijs en afronding.....	3
5. Ontheffing	3
Bijlage1: Verklaring afronding Loopbaan & Burgerschap t.b.v. examendossier.....	4
Bijlage 2: Diploma-eisen per dimensie.....	5
Bijlage 3: Kwalificatie-eisen loopbaan en burgerschap.....	5

Status: Vastgesteld 12-04-2012 door de portefeuillehouders BDO

Beheer: Eva de Jong (adviseur onderwijs, unit BDO)

Alle onderstreepte tekst bevat een hyperlink. Klik met de rechtermuisknop, kies hyperlink openen.

---

1. Inleiding

Dit document behelst de verantwoording van de inrichting van onderwijs en examinering van Loopbaan & Burgerschap met betrekking tot alle deelnemers die een opleiding volgen gebaseerd op kwalificatiedossiers vanaf 2011-2012.

Verdeling van de verantwoordelijkheden: de uitvoering op de locatie is onder verantwoordelijkheid van de teamleider met Loopbaan & Burgerschap in takenpakket. Eigenaar van dit document is unit BDO. Dit document is bedoeld voor alle betrokkenen bij Loopbaan & Burgerschap. Te denken valt hierbij aan: teamleiders met L&B in portefeuille, docenten L&B en de vestigings examencommissie (VEC).

Dit document bevat de noodzakelijke verantwoordingsonderdelen gebaseerd op geldende wet- en regelgeving. De daadwerkelijke invulling van het onderwijs, waaronder opbouw en invulling van de lessen, methodegebruik en lesmateriaal, kunnen wellicht per regio, locatie of per docent verschillen.

Heb je nog vragen of opmerkingen over Loopbaan & Burgerschap? Neem contact op met Eva de Jong (adviseur onderwijs, unit BDO) ede.jong@wellant.nl, (06)20 93 14 85.

2. Kwalificatie-eisen

Het mbo kent een drievoudige kwalificering: leren, loopbaan en burgerschap. Om goed in onze samenleving mee te kunnen doen, is alleen een voorbereiding op een beroep niet voldoende. Elke deelnemer moet ook voldoen aan de kwalificatie-eisen loopbaan en burgerschap.

In alle kwalificatiedossiers vanaf 2011-2012 is een verwijzing opgenomen naar de kwalificatie-eisen van loopbaan en burgerschap. Deze eisen zijn volgens de kwalificatiedossiers 'onlosmakelijk verbonden' met de eisen gesteld in die dossiers en vormen samen de inhoudelijke vereisten voor het onderwijs en voor de verwerving van het diploma, die uit de wet voortvloeien.

- Voor deelnemers **vanaf cohort 2012-2013** gelden eisen voor L&B (zie bijlage 1, bladzijde 5). Deze eisen zijn terug te vinden in het [Examen- en kwalificatiebesluit¹](#) beroepsopleidingen WEB: [Kwalificatie-eisen loopbaan en burgerschap²](#). Deze eisen zijn alleen van toepassing op de kwalificatiedossiers vanaf 2012-2013 en niet op kwalificatiedossiers van eerdere schooljaren.
- Voor deelnemers van cohort **2011-2012** gelden voor L&B eisen die zijn terug te vinden in [Kwalificatie-eisen loopbaan & burgerschap 2011-2012³](#).
- Voor deelnemers in cohorten **tot 2010-2011** staan de eisen opgenomen in het [Verantwoordingsdocument LLB⁴](#).

3. Inspanningseisen deelnemer

Om het mbo-diploma te halen moet de deelnemer zich in voldoende mate inspannen voor en deelnemen aan 'Loopbaan en Burgerschap'. De deelnemer dient actief deel te nemen aan aangeboden activiteiten. In de beoordeling maakt Wellantcollege inzichtelijk dat aan de inspanningsverplichting is voldaan. Er geldt geen resultaatverplichting voor de deelnemer. Om vast te kunnen stellen of de deelnemer zich voldoende heeft ingespannen, stellen wij de volgende eisen aan de deelnemer:

- Aanwezigheid en actieve deelname bij alle geroosterde lessen L&B.
- De deelnemer heeft ten minste het aantal producten met bewijzen opgeleverd, dat samen voldoet aan de gestelde eisen met betrekking tot aantal, de omvang en de zwaarte, dat voor het behalen van het diploma nodig is.

Als een deelnemer niet aan één of meerdere van bovenstaande eisen kan voldoen, wegens overmacht of andere zwaarwegende redenen, kan door de docent L&B in overleg met de betreffende coach en de vestigingsexamencommissie (VEC), namens het bevoegd gezag een alternatieve eis geformuleerd worden.

---

¹ <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/dossier/32316/stb-2011-563?resultIndex=1&sorttype=1&sortorder=4>

² http://www.kwalificatiesmbo.nl/tl_files/bestanden/Bijlage%201%20amvb%20Kwalificatie-eisen%20loopbaan%20en%20burgerschap.pdf

³ http://www.kwalificatiesmbo.nl/tl_files/bestanden/Kwalificatie-eisen%20loopbaan%20en%20burgerschap%20studiejaar%202011-2012.pdf

⁴ [https://portaal.wellant.nl/Leren%20en%20kwaliteit%20\(2\)/mbo-examinering/Documenten%20mbo%20examinering/Verantwoordingsdocument%20LLB%20Wellantcollege%201.3.pdf](https://portaal.wellant.nl/Leren%20en%20kwaliteit%20(2)/mbo-examinering/Documenten%20mbo%20examinering/Verantwoordingsdocument%20LLB%20Wellantcollege%201.3.pdf)

4. Onderwijs en afronding

De coach en de docent loopbaan & burgerschap zijn samen verantwoordelijk voor het aanbod, het onderwijs en de begeleiding bij Loopbaan & Burgerschap, waarbij

- de coach verantwoordelijk is voor de dimensie loopbaan en
- de docent loopbaan & burgerschap verantwoordelijk is voor de burgerschapsdimensies.

Het bevoegd gezag van Wellantcollege stelt vast of de deelnemer zich voldoende heeft ingespannen. Als dit het geval is en de deelnemer voldoet daarmee aan de diploma-eisen voor L&B wordt dit vastgelegd in het examendossier. De teamleider tekent de 'Verklaring afronding Loopbaan & Burgerschap' namens het bevoegd gezag en de vestigings examencommissie (VEC) voegt de 'Verklaring afronding Loopbaan & Burgerschap' toe aan het examendossier van de deelnemer.

Op het diploma wordt burgerschap zonder verdere specificatie benoemd naast de kerntaken van het kwalificatiedossier (zie ook het [examenreglement](#)⁵).

5. Ontheffing⁶

Ontheffing van onderdelen van Loopbaan & Burgerschap kan, bij uitzondering, gegeven worden in het geval van het stapelen van veranderen van opleiding van hetzelfde niveau.

Een ontheffing kan worden gegeven als de deelnemer voldoende bewijzen verzameld heeft waarmee hij/zij kan laten zien zich voldoende te hebben ingespannen op het juiste niveau voor een bepaalde dimensie. Een ontheffing wordt alleen voor een gehele dimensie afgegeven, niet voor een deel.

De ontheffing wordt verleend, namens het bevoegd gezag, door de teamleider die verantwoordelijk is voor Loopbaan & Burgerschap op de locatie.

---

⁵ <http://www.wellant.nl/over-wellantcollege/downloads/reglementen>

⁶ Vrijstellingen voor (onderdelen van) L&B zijn vooralsnog niet mogelijk aangezien er nog geen gezamenlijke afspraken (op opleidingsniveau) gemaakt zijn over de inhoud en eisen aan de L&B.

Bijlage1: Verklaring afronding Loopbaan & Burgerschap t.b.v. examendossier

Deelnemer		OV-nummer Cohort	
Opleiding			
Crebonummer		Niveau	

De deelnemer heeft voldoende bewijzen verzameld waarmee hij/zij kan laten zien zich voldoende te hebben ingespannen op de volgende dimensies ⁷ :	
Dimensie loopbaan	Naam en handtekening coach: Datum:
Politiek-juridische dimensie	Naam en handtekening docent L&B: Datum:
Economische dimensie	Naam en handtekening docent L&B: Datum:
Sociaal-maatschappelijke dimensie	Naam en handtekening docent L&B: Datum:
Dimensie vitaal burgerschap	Naam en handtekening docent L&B: Datum:

Deelnemer heeft voldoende inspanning verricht ter afronding van L&B:		
Teamleider	Handtekening	Datum en plaats

⁷ Zie voor de eisen per dimensie het document 'Kaderstellend document Loopbaan & Burgerschap Wellantcollege 2012-2013'

Bijlage 2: Diploma-eisen per dimensie

Dimensie	Diploma-eis
Loopbaan	Deelnemer heeft voldoende bewijzen verzameld waarmee hij/zij kan laten zien zich voldoende te hebben ingespannen om een weloverwogen keus te maken over wat hij/zij na de mbo-opleiding wil gaan doen en een maatschappelijke bijdrage te leveren aan employability, ondernemerschap en persoonlijke ontplooiing.
Politiek-juridische dimensie	Deelnemer heeft voldoende bewijzen verzameld waarmee hij/zij kan laten zien zich voldoende te hebben ingespannen om deel te nemen aan politieke besluitvorming.
Economische dimensie (werknemer)	Deelnemer heeft voldoende bewijzen verzameld waarmee hij/zij kan laten zien zich voldoende te hebben ingespannen om een bijdrage te leveren aan het arbeidsproces en aan de arbeidsgemeenschap waar hij/zij deel van uitmaakt.
Economische dimensie (consument)	Deelnemer heeft voldoende bewijzen verzameld waarmee hij/zij kan laten zien zich voldoende te hebben ingespannen om op adequate en verantwoorde wijze als consument deel te nemen aan de maatschappij.
Sociaal-maatschappelijke dimensie	Deelnemer heeft voldoende bewijzen verzameld waarmee hij/zij kan laten zien zich voldoende te hebben ingespannen om deel uit te maken van de gemeenschap en daar een actieve bijdrage aan te leveren.
Dimensie vitaal burgerschap	Deelnemer heeft voldoende bewijzen verzameld waarmee hij/zij kan laten zien zich voldoende te hebben ingespannen om te reflecteren op de eigen leefstijl en zorg te dragen voor de eigen vitaliteit als burger en werknemer.

Bijlage 3: Kwalificatie-eisen loopbaan en burgerschap

Loopbaan

Loopbaanoriëntatie en -ontwikkeling draagt maatschappelijk gezien bij aan employability en ondernemerschap. Daarnaast draagt de loopbaanoriëntatie en -ontwikkeling bij aan de persoonlijke ontplooiing. Het gaat hierbij om het sturing geven aan het vinden van betekenisvol werk of vervolgonderwijs dat aansluit op de eigen kwaliteiten, mogelijkheden, waarden en motieven. Daarvoor is nodig dat een deelnemer inzicht heeft in de eigen kwaliteiten, mogelijkheden, waarden en motieven. Maar het vereist ook oriëntatie op en inzicht in de mogelijkheden die de arbeidsmarkt biedt. De deelnemer is in staat de eigen kwaliteiten, mogelijkheden, waarden en motieven te vergelijken met gevraagde waarden en kwaliteiten van verschillende soorten werk. Ook oriëntatie op mogelijke doorstroomtrajecten in het vervolgonderwijs (hbo, een volgend niveau in het mbo of andere scholingsmogelijkheden) en op ondersteuningsmogelijkheden ten behoeve van de loopbaanontwikkeling zijn hierbij van belang. Op basis van de vergelijking komt de deelnemer tot weloverwogen keuzes en vervolgstappen om gemaakte keuzes te realiseren.

De elementen die bij loopbaanoriëntatie en -begeleiding aan bod komen zijn:

- Capaciteitenreflectie: beschouwing van de capaciteiten die van belang zijn voor de loopbaan
- Motievenreflectie: beschouwing van de wensen en waarden van belang voor de loopbaan
- Werkexploratie: onderzoek naar werk en mobiliteit in de loopbaan
- Loopbaansturing: loopbaangerichte planning en beïnvloeding van het leer- en werkproces
- Netwerken: contacten opbouwen en onderhouden op de arbeidsmarkt, gericht op loopbaanontwikkeling

Burgerschap

De politiek-juridische dimensie

De politiek-juridische dimensie betreft de bereidheid en het vermogen om deel te nemen aan politieke besluitvorming. Hierbij gaat het om de participatie in formele zin (stemmen bij officiële verkiezingen) en meer (inter)actieve vormen van betrokkenheid bij besluitvorming op verschillende politieke niveaus (Europees, landelijk, regionaal, gemeentelijk, buurt). Maar ook om actuele, meer op issues gerichte vormen van politieke participatie, zoals duurzaamheid, veiligheid, internationalisering, ondernemerschap, interculturaliteit en levensbeschouwing. Hiervoor is nodig dat een deelnemer inzicht heeft in de onderwerpen die voor hem van belang zijn en waarover politieke besluiten worden genomen, in de verschillende meningen en opvattingen die erover bestaan en in de verschillende belangen die daarbij een rol spelen. De deelnemer (h)erkent de basiswaarden van onze samenleving, leert omgaan met waardendilemma's (zoals seksuele diversiteit) en hanteert de basiswaarden als richtlijn en uitgangspunt in zijn meningsvorming en bij zijn handelen.

De deelnemer heeft kennis over en inzicht in de volgende onderwerpen die bij de politiek-juridische dimensie aan bod komen:

- De kenmerken en het functioneren van een parlementaire democratie, de rechtsstaat en het rechtssysteem
- De rol van de overheid, de belangrijkste politieke stromingen en hun maatschappelijke agenda's
- De rol en de invloed op de politieke besluitvorming van belangengroeperingen en maatschappelijke organisaties
- De invloed van de Europese unie op het Nederlandse overheidsbeleid en daarmee op de Nederlandse samenleving
- De rol en de invloed van de (massa)media.

De economische dimensie

De economische dimensie is in twee deelgebieden uitgesplitst en heeft betrekking op - de bereidheid en het vermogen om een bijdrage te leveren aan het arbeidsproces en aan de arbeidsgemeenschap waar men deel van uitmaakt; - de bereidheid en het vermogen om op adequate en verantwoorde wijze als consument deel te nemen aan de maatschappij. Hierbij gaat het om het adequaat functioneren op de arbeidsmarkt en binnen een bedrijf en om het verantwoord handelen op de consumptiemarkt. Voor het adequaat functioneren op de arbeidsmarkt en binnen een bedrijf is nodig dat een deelnemer zich algemeen aanvaarde regels en standaard (bedrijfs)procedures eigen maakt en zich daaraan houdt. De deelnemer kent de rechten en plichten van de beroepsbeoefenaar en stelt zich collegiaal op. Voor het functioneren als kritisch consument is nodig dat een deelnemer weet hoe hij informatie over producten en diensten kan verzamelen om een weloverwogen keuze te kunnen maken. Hij heeft inzicht in zijn eigen wensen in relatie met zijn financiële speelruimte. En het is nodig dat hij bij de aanschaf van producten en diensten afwegingen kan maken met betrekking tot maatschappelijke belangen zoals duurzaamheid en gezondheidsaspecten.

De deelnemer heeft kennis over en inzicht in de volgende onderwerpen:

- De maatschappelijke functies en waardering van arbeid

- De factoren die van invloed zijn op de bedrijfscultuur
- De arbeidsverhoudingen in Nederland, de rol en de invloed van branche- of vakorganisaties
- De rol van de overheid op het gebied van arbeid, de verzorgingsstaat en de consumentenmarkt
- De belangrijkste principes van budgettering
- Kenmerken van duurzame consumptie en productie
- De rol en de invloed van consumentenorganisaties
- De invloed van de media op het bestedingspatroon van consumenten

De sociaal-maatschappelijke dimensie

De sociaal-maatschappelijke dimensie heeft betrekking op de bereidheid en het vermogen om deel uit te maken van de gemeenschap en daar een actieve bijdrage aan te leveren. Het gaat hier om het adequaat functioneren in de eigen woon- en leefomgeving, in zorgsituaties en in de school; om de acceptatie van verschillen en culturele verscheidenheid. Om adequaat te kunnen functioneren in de sociale omgeving is het nodig dat de deelnemer de aspecten van breed geaccepteerde sociale omgangsvormen kent en deze kan toepassen in verschillende situaties. De deelnemer heeft inzicht in de kenmerken van verschillende culturen. In zijn opvattingen en gedrag toont hij respect voor culturele verscheidenheid.

De deelnemer heeft kennis over en inzicht in de volgende onderwerpen:

- De grondrechten en plichten in Nederland
- Kenmerken van de verschillende (sub)culturen in Nederland,
- Kenmerken van – en oorzaken van spanningen tussen – verschillende (sub)culturen en bevolkingsgroepen in Nederland
- Kenmerken van ethisch en integer handelen
- Het doel en de invloed van sociale en professionele netwerken

De dimensie vitaal burgerschap

De dimensie vitaal burgerschap heeft betrekking op de bereidheid en het vermogen om te reflecteren op de eigen leefstijl en zorg te dragen voor de eigen vitaliteit als burger en werknemer. Hierbij gaat het om de zorg voor de eigen vitaliteit en fitheid. Daarbij is een belangrijke taak om de juiste afstemming te vinden tussen werken, zorgen (voor jezelf en voor anderen), leren en ontspannen.

De deelnemer heeft kennis over en inzicht in de volgende onderwerpen:

- De kenmerken van een gezonde leefwijze waaronder de nationale norm gezond bewegen
- De aard, plaats en organisatie van gezondheidsbevorderende activiteiten in de samenleving en het arbeidsproces.
- Om zorg te kunnen dragen voor de eigen gezondheid is het nodig dat de deelnemer zich bewust is van zijn eigen leefstijl, gezondheidsrisico's van leefstijl en werk in kan schatten, op basis daarvan verantwoorde keuzes kan maken en activiteiten onderneemt die bijdragen aan een gezonde leefstijl. Het gaat naast bewegen en sport ook om aspecten als voeding, roken, alcohol, drugs en seksualiteit.